

2 Overflatebehandling

Alle konstruksjoner og produkter i metaller, som rør, plattformer og biler, må overflatebehandles. Dette er viktig for at overflaten skal være beskyttet mot korrosjon og mekanisk slitasje og for å få en pen og varig overflate. Da vil produktene ha lang levetid, og de vil ikke så lett gå i stykker. Sentrale metoder og teknikker for overflatebehandling er sliping og kjemisk behandling som metallisering, maling og lakkering. Det er viktig å bruke riktig verneutstyr under overflatebehandling for å unngå å få i seg farlige kjemikalier.

Oppgave før du ser filmen

1. Hva tenker du på når du hører ordet overflatebehandling?
2. Gi fem eksempler på overflatebehandlede produkter.

Oppgaver til filmen

1. Hva er korrosjon?
2. Hva er de vanligste formene for overflatebehandling?
3. Hvilke faremomenter kan du bli utsatt for ved ulike typer overflatebehandling?
4. Hvilke HMS-tiltak bør du tenke på ved overflatebehandling?
5. Det er viktig å starte overflatebehandlingen med sliping, rengjøring og grunning. Hva er årsakene til dette?
6. Hvorfor bør vi overflatebehandle materialer?

Praktiske oppgaver

1. Ta et metallstykke som er rustet. Velg en metode og utfør overflatebehandling som gir et godt og varig resultat.
2. Finn fem produkter i metaller som er overflatebehandlet på ulike måter. Her kan læreren eller dere selv finne fram produkter. Bestem hva som er riktig overflatebehandling på riktig produkt.

Fordypningsoppgaver

1. Sliping, metallisering, maling og lakkering er eksempler på overflatebehandling. Nevn minst fem andre eksempler.
2. Søk på Internett eller bruk lærebøker og finn ut hva en elektrolytt er.
3. Velg deg et TIP-yrke. Sjekk om det brukes overflatebehandling i dette yrket, og eventuelt hvilke behandlinger.

2 Rûkeşa asterî

Li ser tevahîya sazî û berhemên ku pê kanzayan tîn çêkirin (wekî bûrî, peltform û erebeyan) divê rûkeşa asterî bê kêşandin. Sedema balkeş bûna vê babetê eve ku kanzayan li hemberî jeng girtinê û darotinê diparêz e û asteke rindik û qayîm çê dibe. Behemên rûkêş kirî, temenek mezintir hene û bi hêsanî xirav nabin. Şêwe û teknîka sereke bo rûkeş kirina asterî, kevir lêdan û pêvajoya kîmyayî wekî kanzasazî, reng kirin û birqonek lêdan e. Li dema rûkeşa asterî dibe alavên kêrhatî bo parastinê bikar bînin daku tu têkilîya me gel madeyên kîmyayî çê nebe.

Rahênanên bo pêş temaşe kirina filmê

1. Dema peyivên "rûkeşên asterî" dibihîzin liser çî tiştî difikirin?
2. Pênc babetên ku dibine rûkeşên asterî, binav bikin.

Rahênanên bo filmê

1. Riziyên çîye?
2. Nimûneyên herî berçav ê rûkesên asterî çî ne?
3. Cûreyên taybet ê rûkesên asterî çî zirar ji were hene?
4. Kîjan yek ji babetên HSE (saxlemî, ewlekarî û jîngehî) dibe li dema rûkesên asterî da bêne bîra me?
5. Destpêkirina rûkesên asterî pê kevir lêdanê, paqijiyê û betone kirinê, karekî pir giring e. Hecetên ev mijarê çî ne?
6. Çima pêdivîya madeyan bi rûkeşa asterî heye?

Rahênanên hîndarî

1. Qetek ji kanzaya jeng lê dayî bigirine destê xwe. Yek ji şeweyên rûkeşa asterî ku encamên baş û demdirêj hene, bijêrin û cî bi cî bikin.
2. Pênc berhemên kanzayî ku pê şeweyên cûda rûkeşa asterî liser hatîye kêşandin, peyda bikin. Eger bo peyda kirina ev berhemê pêdivîya we bi alîkarîyê heye, ji mamosteyê xwe alîkarîyê bistînin. Diyar bikin ka şeweya kêrhatî bo rûkeşa asterî bo her berhemekê çî ye?

Rahênanên kûr

1. Kevir lêdan, kanzasazî, reng kirin û birqonek lêdan nimûneyên rûkeş kirina asterî ne. Herîkê mînakê nimûneyên di binav bikin.
2. Pê bikaranîna pirtûkên dersê an internetê bêjin ka elektrolît çî ye?
3. Şolekê li nava şolên TIP (berhemên teknoloji û pêşesazî) bijêrin. Binêrina ka di nava ev şolane da rûkeş asterî tê bikar anîna an na û zêdetir çî cûre rûkêş tê bikar anîn?